АКАДЕМІЯ ПРАЦІ, СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН І ТУРИЗМУ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

ACADEMY OF LABOR, SOCIAL RELATIONS AND TOURISM
LAW FACULTY

АНОТАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«КОНЦЕПТУАЛЬНІ, МЕТОДОЛОГІЧНІ ТА БЕЗПЕКОВІ ЗАСАДИ ПУБЛІЧНОГО УПРАВЛІННЯ У СФЕРІ СОЦІАЛЬНИХ ВІДНОСИН»

Розробники:
Васильєва Н. В., професор кафедри публічного управління та публічної служби, доктор наук з державного управління, професор;
Качан Я. В., завідувач кафедри публічного управління та публічної служби, кандидат наук з державного управління, доцент.

Спеціальність – D4 «Публічне управління та адміністрування»
Освітній рівень – освітньо-науковий ступінь: доктор філософії
Категорія дисципліни – обов'язкова
Кількість кредитів – 6 (180 год)
Рік підготовки – 1 (1-2 семестри)

Метою навчальної дисципліни є формування у здобувачів системних теоретичних знань, методологічної культури та дослідницьких компетентностей, необхідних для концептуального осмислення, наукового аналізу й методологічного обґрунтування процесів і механізмів публічного управління у сфері соціальних відносин, виявлення закономірностей, тенденцій, суперечностей і ризиків їх розвитку в умовах суспільних трансформацій та сучасних безпекових викликів, а також для самостійного здійснення фундаментальних і прикладних досліджень та розроблення науково обґрунтованих пропозицій щодо вдосконалення публічної політики й управлінської практики.

Основними *завданнями* навчальної дисципліни є:

– поглиблення теоретичних знань щодо концептуальних, методологічних і безпекових засад публічного управління у сфері соціальних відносин, сучасних теорій суспільного розвитку, закономірностей і тенденцій соціальних трансформацій, механізмів формування, реалізації та оцінювання публічної політики;

– опанування міждисциплінарних підходів, методологічних стратегій і сучасного інструментарію наукових досліджень, зокрема методів збору, систематизації, аналізу та інтерпретації даних, оцінювання соціальних процесів, управлінських механізмів, ризиків і загроз;

– розвиток здатності самостійно визначати та концептуалізувати наукові проблеми у сфері соціальних відносин, обґрунтовувати методологію дослідження, формулювати дослідницькі питання, обирати адекватні методи й інструменти наукового пошуку та критично оцінювати отримані результати;

– формування здатності здійснювати критичний аналіз інформації, оцінювати достовірність, повноту й репрезентативність даних, застосовувати сучасні інформаційні ресурси, цифрові технології та інструменти аналітики для інформаційно-аналітичного забезпечення публічного управління й обґрунтування управлінських рішень;

– набуття вмінь досліджувати та оцінювати публічну політику, зокрема її результативність, ефективність і суспільний вплив, виявляти інституційні бар'єри, соціальні диспропорції та проблеми реалізації управлінських рішень з урахуванням принципів гендерної рівності, інклюзії та соціальної справедливості;

– формування дослідницьких компетентностей щодо аналізу людського капіталу, соціальних трансформацій, чинників і механізмів сталого розвитку, суспільної стійкості та безпеки, оцінювання впливу кризових і воєнних викликів на функціонування соціальних відносин та обґрунтування пріоритетів соціального відновлення;

– розвиток здатності самостійно організовувати й проводити фундаментальні та прикладні дослідження, готувати наукові, аналітичні й експертні матеріали, формулювати висновки та розробляти науково обґрунтовані пропозиції щодо вдосконалення механізмів, інструментів і технологій публічного управління у сфері соціальних відносин відповідно до вимог сталого розвитку, соціальної стійкості та безпеки.

Програмні результати навчання:

РН01. Знати наукові концепції (теорії), термінологію, історію розвитку та сучасний стан наукових знань, ідентифікувати теоретичні й практичні проблеми з публічного управління та адміністрування.

РН02. Знати та дотримуватися основних засад академічної доброчесності у науковій і освітній (педагогічній) діяльності.

РН03. Знати та уміти застосовувати загальні та спеціальні методи наукового пізнання, закони, закономірності та принципи управління для розв'язання проблем публічного управління та адміністрування сферою соціальних відносин.

РН08. Уміти готувати проектні запити на фінансування наукових досліджень, розробляти програмні документи виходячи із аналізу зарубіжного досвіду, оцінки правового і ресурсного забезпечення та добору адекватних механізмів розвитку публічного управління та адміністрування сферою соціальних відносин.

РН10. Уміти адаптувати й застосовувати сучасні моделі/підходи до управління та адміністрування, а також міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації організаційних структур управління на різних рівнях публічного управління та адміністрування.

РН11. Уміти отримувати науково-прикладні результати, які сприяють розв’язанню важливої теоретичної або прикладної проблеми в галузі публічного управління та адміністрування, що мають загальнонаціональне або світове значення.

РН12. Вміти налагоджувати комунікації органів публічної влади із профспілками й іншими громадськими інституціями у процесі розробки програмних документів і прийняття публічно-управлінських рішень сферою соціальних відносин.

Зміст навчальної дисципліни:

Змістовий модуль 1. Методологічні засади та дослідницький інструментарій публічного управління у сфері соціальних відносин

Тема 1. Аналітика: теоретико-методологічні засади та інструментарій дослідження

Тема 2. Аналіз публічної політики: методологія, оцінювання та дослідницькі практики

Тема 3. Гендерна рівність та інклюзія: концептуальні підходи, методологія дослідження та оцінювання політики

Змістовий модуль 2. Концептуальні засади та стратегічні трансформації публічного управління у сфері соціальних відносин

Тема 4. Людський капітал і кадрова політика: теоретичні концепції та механізми публічного управління

Тема 5. Сталий розвиток і трансформація соціальних відносин: концепції, реформи та механізми публічного управління

Тема 6. Суспільний розвиток в умовах збройних конфліктів: безпекові виклики, соціальні трансформації та механізми відновлення

Список рекомендованих джерел

Основна та додаткова література:

1. Гендерна політика в Україні : метод. посіб. для держ. службовців, представ. органів місцевого самоврядування та ЗМІ. Харків : Райдер, 2007. 44 с.
2. Кадрове забезпечення органів місцевої влади у сфері надання публічних послуг : навч. посіб. / авт. кол. : О. І. Васильєва, Н. В. Васильєва, О. С. Ігнатенко та ін. ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, Н. В. Васильєвої, О. С. Ігнатенка. Київ : НАДУ, 2018. 248 с.
3. Мельничук Д. П. Людський капітал: пріоритети модернізації суспільства у контексті поліпшення якості життя населення : монографія. Житомир : Полісся, 2015. 564 с.
4. Методичні рекомендації щодо проведення публічних консультацій (відповідно до норм Закону України «Про публічні консультації») / автор-укладач: Н. В. Васильєва. Київ, 2024. 40 с.
5. Місцевий економічний розвиток : посіб. для викладача / В. Вакуленко, Н. Васильєва, Н. Гринчук, Г. Борщ та ін. Київ, 2018. 103 с.
6. Моделювання ефективної фінансової діяльності органів місцевого самоврядування ОТГ в умовах децентралізації. Консолідований підхід. Модуль VI «Модель впровадження ґендерно орієнтованого підходу в бюджетному процесі на місцевому рівні» : практ. посіб. / автор. кол. ГО «Бюро ґендерних стратегій і бюджетування» : Н. Васильєва, Т. Іваніна, М. Дігтяр, Н. Рябушенко та ін. ; за заг. ред. Н. Васильєвої, 2020. 76 с.
7. Організація надання публічних послуг на місцевому рівні : навч. посіб. / авт.-кол. : Г. А. Борщ, Н. В. Васильєва, О. І. Васильєва та ін. ; за заг. ред. О. І. Васильєвої, Н. В. Васильєва, О. С. Ігнатенка. Київ : НАДУ, 2018. 400 с.
8. Прогнозування розвитку територій. Демографічне прогнозування : навч. посіб. / за заг. ред. М. М. Білинської. Київ : НАДУ, 2013. 120 с.
9. Прогнозування розвитку територій. Економічне прогнозування : навч. посіб. / за заг. ред. М. М. Білинської. Київ : К.І.С., 2014. 128 с.
10. Публічне управління : термінол. слов. / уклад. : В. С. Куйбіда, М. М. Білинська, О. М. Петроє та ін. ; за заг. ред. В.С. Куйбіди, М.М. Білинської, О.М. Петроє. Київ : НАДУ, 2018. 224 с.
11. Публічне управління та адміністрування : навч.-практ. посіб. (для підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня освітньо-професійної програми за спеціальністю «Публічне управління та адміністрування») / Н. Балашова, Н. Васильєва, В. Воротін, А. Іванов, Я. Качан та ін. ; за наук. ред. Н. Васильєвої; Я. Качан, В. Сухомлина. Київ, 2025. 251 с.
12. Публічне управління: правові, організаційні та соціальні проблеми розвитку : монографія / за наук. ред. М. Лахижі, Я. Качан, В. Сухомлина. Київ, 2025.
13. Сорока К. О. Основи теорії систем і системного аналізу : навч. посіб. Харків : ХНАМГ, 2004. 291 с.
14. Соціально-економічні та гуманітарні наслідки російської агресії для українського суспільства / О. Пищуліна, В. Юрчишин, К. Маркевич, М. Міщенко, Д. Добровольський. Київ, 2022. 277 с.
15. Статистичний аналіз даних вимірювань : навч. посіб. / В. С. Єременко, Ю. В. Куц, В. М. Мокійчук, О. В. Самойліченко. Київ : НАУ, 2013. 320 с.
16. Стратегія сталого розвитку : підручник / В. М. Боголюбов, М. О. Клименко, Л. Г. Мельник, О. О. Ракоїд ; за ред. В. М.Боголюбова. Київ : ВЦ НУБіПУ, 2018. 446 с.
17. Сучасні методики контент-аналізу : навч. посіб. / К. Батаєва, В. Іванов, Н. Коритнікова та ін. ; за заг. ред. Н. Костенко, К. Батаєвої, В. Іванова. Київ : Кондор, 2018. 416 с.

18. Управління персоналом у публічній службі : навч. посіб. / за заг. ред. С. К. Хаджирадєвої. Миколаїв : ФОП Т. В., 2020. 204 с.
19. Штомпка П. Соціологія. Аналіз суспільства. Львів: Колір ПРО, 2020. 800 с.
20. Якісні дослідження в соціологічних практиках : навч. посіб. / за ред. Н. Костенко, Л. Скокової. Київ : Інститут соціології НАНУ, 2009. 400 с.

Інтернет-джерела:

1. Інститут демографії та соціальних досліджень імені М. В. Птухи НАН України https://idss.org.ua/index
2. Інститут політичних і етнонаціональних досліджень імені І. Ф. Кураса. URL : https://ipiend.gov.ua/publication-category/monohrafii/
3. Національний Інститут стратегічних досліджень. URL : https://niss.gov.ua/
4. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL : https://www.rada.gov.ua/
5. Урядовий портал. URL : https://www.kmu.gov.ua/
6. Фонд Демократичні ініціативи імені Ілька Кучеріва. URL : https://dif.org.ua/
7. Центр Разумкова. URL : https://razumkov.org.ua/

Публікації викладачів - розробників дисципліни:

1. Зикун Н. І., Васильєва Н. В., Канцур І. Г. Публічне управління розвитком безбар'єрного середовища та транспортної мобільності територіальної громади. *Публічне управління та митне адміністрування*. 2026. № 3(50). С. 37-42. https://doi.org/10.32782/2310-9653-2026-3.5
2. Васильєва Н. В. Модернізація дипломатичної служби Франції: релевантний досвід для України. *Публічне адміністрування та національна безпека.* 2026. № 2. https://doi.org/10.25313/2617-572X-2026-2-11982
3. Васильєва Н. В. Нормативно-правовий механізм справляння адміністративного збору: практика країн Західних Балкан. *Вчені записки ТНУ імені В.І. Вернадського*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2025. Том 36(75) № 5. С. 21-26. https://doi.org/10.32782/TNU-2663-6468/2025.5/04
4. Васильєва Н. В. Електронні публічні послуги як складова регіональної політики цифрової трансформації та сталого розвитку. *Державне управління: удосконалення та розвиток*. 2025. № 9. https://doi.org/10.32702/2307-2156.2025.9.2%20
5. Васильєва Н. В. Забезпечення доступності публічних послуг через синергію електронного врядування, цифрової комунікації та національної безпеки. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2025. № 17. https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-17-02-05
6. Васильєва Н. В., Приліпко С. М. Завдання системи органів дипломатичної служби та публічних службовців в умовах воєнного стану: від національної безпеки до відновлення територій. *Проблеми сучасних трансформацій*. Серія: право, публічне управління та адміністрування. 2025. № 16. https://doi.org/10.54929/2786-5746-2025-16-02-11
7. Васильєва Н. В., Васильєва О. І., Приліпко С. М., Шевченко Н. О. Публічне управління рекреаційним природокористуванням на засадах сталого інклюзивного розвитку в умовах урбанізації. *Науковий вісник: Державне управління*. 2024. № 2(16). С. 90-100. https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-2(16)-90-100
8. Васильєва Н. В., Приліпко С. М., Васильєва О. І., Шевченко Н. О. Пріоритетні напрями повоєнного екологічного відновлення як складової сталого розвитку українських територій. *Науковий вісник: Державне управління*. 2024. № 1(15). С. 133-145. https://doi.org/10.33269/2618-0065-2024-1(15)-133-145
9. Васильєва Н., Васильєва О., Приліпко С. Професійне становлення службовців органів публічної влади: сучасні виклики. *Публічне управління та регіональний розвиток*. 2024. № 23. С. 107-122. https://doi.org/10.34132/pard2024.23.06

10. Васильєва Н. В., Приліпко С. М., Маркушин О. Г. Аналіз стану руйнувань інфраструктурних об'єктів в Ірпінській територіальній громаді Київської області. *Право та державне управління*. 2022. № 4. С. 221-228. https://doi.org/10.32840/pdu.2022.4.31

11. Васильєва Н. В., Приліпко С. М., Бойко О. П. Комунікативна стратегія територіальної громади як інструмент залучення громадян до місцевих процесів: компетентнісний і гендерний підходи. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 3. С. 86-92. https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.3.12

12. Васильєва Н. В., Васильєва О. І. Безпекове існування територіальних громад в Україні: державно-управлінський аспект. *Право та державне управління*. 2022. № 1. С. 209-215 https://doi.org/10.32840/pdu.2022.1.31

13. Васильєва Н. В. Пропаганда як складова інформаційно-комунікативної політики і загроза національній безпеці. *Таврійський науковий вісник*. Серія: Публічне управління та адміністрування. 2022. № 2. С. 34-41. https://doi.org/10.32851/tnv-pub.2022.2.5

14. Васильєва Н. В., Федоренко С. В. Досвід надання адміністративних послуг в Україні у сфері міграції. *Університетські наукові записки*. 2022. № 1-2(85-86). С. 51-60. DOI: 10.37491/UNZ.85-86.5 https://unz.univer.km.ua/article/view/85-86_51-60/pdf

15. Prylipko S., Vasylieva N., Shevchenko N., Khainska O., Mykytsei T. (2026). Fiscal mechanism of financial support for the tourism sector in conditions of military challenges (Фіскальний механізм фінансової підтримки туристичного сектора в умовах воєнних викликів). *Financial and Credit Activity Problems of Theory and Practice, 3*(68), 163–173. https://doi.org/10.55643/fcaptp.3.68.2026.5250 (*Web of Science*)

16. Boiko, O., Vasylieva, O., Vasylieva, N., Dubkov, A., Chubina, A. (2024). Plataforma electrónica para las consultas de las autoridades públicas a los residentes de las comunidades en el contexto de la descentralización (Електронний майданчик для консультацій органів державної влади з мешканцями громад в умовах децентралізації). *Boletín Mexicano De Derecho Comparado, 1*(166), 27-47. https://doi.org/10.22201/iij.24484873e.2023.166.18905 (*Scopus*)

17. Качан Я. В. Ефективне наукове написання: синергія методів дослідження та технологій у сферах публічного управління та права. Наукові інновації та передові технології. 2025. № 7(47). С. 85–97. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-5274-2025-7(47).

18. Лахижа М. І., Качан Я. В. Методологія, методи та технології дослідження публічної адміністрації в Польщі. Національні інтереси України. 2025. № 8(13). С. 924–936. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-8(13)

19. Качан Я. В., Міщенко К. С., Бойко В. О. Управлінські рішення в механізмі удосконалення публічного управління сферою соціального захисту населення. Наукові перспективи. 2025. № 9(63). С. 188–203. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2025-9(63).

20. Качан Я. В., Міщенко К. С., Грищенко С. О. Міжнародний досвід трансформації публічного управління у соціальній сфері в умовах війни: імплікації для оптимізації управлінських інструментів регіональної політики соціального захисту. Національні інтереси України. 2025. № 9(14). С. 899–912. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-9(14).

21. Качан Я. В., Іванов А. В. Перспективи імплементації європейського досвіду у реалізації соціальної та гуманітарної політики в Україні в умовах євроінтеграції. Право та державне управління. 2023. № 2. С. 175–180. DOI: https://doi.org/10.32840/pdu.2023.2.25.

22. Качан Я. В., Міщенко К. С., Бовт І. В. До питання реалізації кадрової політики в публічному управлінні під час воєнного стану в Україні. Наукові перспективи. 2024. № 1(43). С. 143–157. DOI: https://doi.org/10.52058/2708-7530-2024-1(43).

23. Качан Я.В. Формування етичної культури в системі публічного управління: вплив на якість публічної політики. "Національні інтереси України": науково-практичний

журнал. 2025. № 7(12) 2025. С. 601-613. DOI: https://doi.org/10.52058/3041-1793-7(12)

24. Kachan, Y., Masyk, M., Balashova, N., Krasivskiy, D., & Ivanov, A. (2024). Strengthening the Personnel Potential of Authorities in Ukraine As a Guarantee of Sustainable Development of Society. Qubahan Academic Journal, 4(2), 245–263. https://doi.org/10.48161/qaj.v4n2a203

25. Liubarets, V., Kashyna, G., Kachan, Y., Brezetskyi, S., & Ostrovershenko, A. (2024). Adapting professional development to the digital transformation of today's job market. *Multidisciplinary Science Journal*, *6*, 2024ss0713. https://doi.org/10.31893/multiscience.2024ss0713 (Scopus)

26. Yana Kachan, Kateryna Mishchenko, Denys Krasivskiy, Oleksandr Palii, Volodymyr Boiko. Conceptual Foundations of Public Strategic Management of Post-War Reconstruction of Socio-Economic Systems: Human Capital, Partnership and Resilience. *Revista Cultura Científica*, 2026 Issue 24. pg. 1160-1173. https://doi.org/10.5281/zenodo.22128788 (Web of Science)

27. KACHAN, Y., BALASHOVA, N., LEBID, T., IVANOV, A., & MELNYK, O. (2026). Legal Mechanisms and Information and Technological Support for the Strategic Management of State Social Development. Journal of Law and Political Science, 51(4(2)), 510–530. https://doi.org/10.5281/zenodo.22661860 (Web of Science)

28. Красівський Д.О., Качан Я.В., Богодистий К.О. Стратегічне управління кадровою політикою публічної служби: етичні імперативи та інновації для формування нової публічної політики Актуальні питання у сучасній науці (Серія «Педагогіка», Серія «Право», Серія Економіка», Серія «Державне управління», Серія «Техніка», Серія «Історія та археологія»)»: журнал. 2025. № 9(39) 2025. С. 368-382. DOI: https://doi.org/10.52058/2786-6300-2025-9(39)